

י"ג אלול ה'תשע"ח 24.8.18

מגזין מס' 491

ערב שבת פרשת כי תצא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לע"נ מאיר דוד בן ניסים ועמליה תנ.צ.ב.ה

הכתבם הלאומי

לחזק את בנין התורה והמצוות

מהוראות אדוני אבי מורי ו"רבי [הרבי הרש"ב]: להנזר ממלחמת תנופה עד קצה האחרון, לא מפני שאין לנו במה לנצח או מפני מורך לב, אלא מפני שאת כל כוחותינו עלינו להקדיש אך ורק לחיזוק בנינינו, בנין התורה והמצוות בקדושה ובטהרה. ועל זה עלינו למסור את נפשותינו במסירות נפש בפועל ולא רק בכח.

(על פי 'היום-יום' י"ד אלול)

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"א

עזרה ראשונה לנפשו

YouTube f

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור דופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com
הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

המסע של עצם הנשמה מתחיל...
'כשהניגון פוגש את תורת הסוד'
4 מפגשים מיוחדים להכרת הכוחות העצומים שטמונים בנו והשימוש הנכון בהם להגשמת המשמעות האמיתית של חיינו.
עם הרב יאיר כלב
מרצה מפורסם בארץ ובעולם בתורת הנפש יוצר מוזיקאלי, נגן ומלחין.
יום שלישי 21:00 | 24.7.18 | הרצל 196 רחובות
לפרטים והרשמה: יונתן - 054-3115770

אחכים לכם עם אנצ'ית, בירוג ונאצ'ים
המפגש מלווה בניגונים מעולמות עליונים
(חווייה מובטחת:)

תניא
תורת הנפש היהודית
המסע החופלא פניחה
סדנא עיונית וועשית עם הרב
יאיר כלב
חברים * מוזיקה * נשמה
ביאליק 18 רמת גן
20:30
להגברים ונשים - כניסה: 35 ש"ח

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ח"י אלול

יום הולדתם של שני המאורות הגדולים: רבי ישראל בעל-שם-טוב מייסד החסידות הכללית ורבי שניאור זלמן מליאדי מייסד חסידות חב"ד, אשר האירו את העולם באור התורה בכלל ואור החסידות בפרט.

הבעל שם טוב הקדוש

ביום השני ח"י אלול שנת ה'תנ"ח, שנת נחת, שנת 5458 לבריאת העולם (1,698), נולד המאור הגדול רבי ישראל הבעל שם טוב (הבעש"ט) ש'הוריד' לעולם את תורת החסידות הכללית. מעיקרי תורתו נוסדו אחר כך חסידויות רבות.

למילה 'נחת' ישנם שני פירושים:

1. כאשר ננקד את ה-נ' בקמץ ואת ה-ח' בפתח הרי שנקבל 'נַחַת', לשון פעולה במובן של ירד, נחת - רמז לירידתה של נשמה גדולה לעולם, נשמת צדיק גדול.

2. כאשר ננקד את שתי האותיות הנ"ל בפתח, מתקבלת המילה נַחַת שפירושה רגיעה, שביעות רצון ומנוחה.

משילובם של שני הפירושים מתקבלת המשמעות - בשנת ה'נחת' נַחַת (ירד) לעולם צדיק גדול אשר גרם והביא נַחַת ליהודים!!!

רבי ישראל בעש"ט נולד כחמישים שנה לאחר פרעות ת"ח ות"ט. באותם ימים היה עם ישראל שרוי במעין עילפון, מוכה וחבול ובמצב רוחני ירוד. בכל שלטה אוירת בלבול ונכאות רוח. יהודים לא מעטים, ניטלה מהם טעמה הערב של מסורת ישראל והחלו נחשפים לחכמות הגויים, מה שהביאם להפסיק או על כל פנים להפחית מלימוד התורה הקדושה. אחרים, במרביתם אנשים פשוטים וקשי יום (סנדלרים, עגלונים, חייטים וכדומה),

בשל המצב הכלכלי הקשה היו טרודים כבר מצעירותם עד מעל לראשם בעול הפרנסה וממילא נבצר מהם ללמוד באופן מסודר ב'תלמודי תורה' או בישיבות. בצוק העתים, גם הבוגרים התקשו לקבוע עתים לתורה בשובם מעמל יומם המפרך, עד כי רבים מפשוטי העם כמעט שלא ידעו קרוא וכתוב.

לעומתם, אלה ששפר מזלם וזכו לעסוק בתורה, בהם למדנים גדולים וחכמים ידועי שם, חשו עצמם מרוממים מפשוטי העם והתייחסו אליהם בביטול ובהתנשאות.

בתקופה קשה זו, כדוגמת המעורר את המעולף מעלפונו על ידי הקריאה בשמו, שלח הקב"ה לעמו את נשמתו הכבירה של הצדיק המופלא רבי 'ישראל' בעש"ט.

הוריו הצדיקים מסרו נפשם כל ימיהם בעבור כלל ישראל ורק לעת זקנתם זכו להולדת בנם יחידם, שנשמתו הגדולה בעלת היכולות הנשגבות נשלחה ממרום להביא על ידם לעולם מזור ונחמה. בשל גילם המופלג, עוד בהיותו רך בשנים, נתייתם ישראל מהוריו הקשישים והוא כבן חמש.

ברגעיו האחרונים, בשכבו על ערש הדווי, מסר הצדיק הנסתר רבי אליעזר הישיש לבנו הקטן את צוואתו האחרונה: "ישראל, אל תירא ואל תפחד מאף אדם ומשום דבר בעולם, רק מהקב"ה בעצמו. אהוב כל יהודי, ללא יוצא מן הכלל, בכל הלהב והלהט של נשמתך!!!"

ולעזר לעם ישראל. רק לאחר שנה גילה לו האיש הנסתר כי אינו אלא 'אחיה השילוני' – (אחיה היה נביא מהעיר שילה אשר בשומרון, ומכאן שמו. לפי דברי חז"ל האריך ימים וחי 600 שנה והיה רבו של אליהו הנביא).

עוד גילה לו כי נשמתו באה מעולם האמת כדי ללמוד עימו ולהדריכו כיצד לממש שליחותו כ'בעל שם טוב'. לאחר שנה, כאשר הגיעה העת להתחיל שליחותו, הורה רבו כי מעתה עליו לפעול באופן גלוי. אלא שרבי ישראל לא חפץ כלל להתגלות בשל חששו מן הפירסום ומן המחלוקת וכו'... מספר שנים התחמק, בהמשיכו להמנע מלפעול בגלוי, עד אשר מן השמים לא הותירו בידו כל ברירה ואילצוהו למלא בפועל ובפרסום את תפקיד נשמתו בעולם.

בח"י אלול שנת ה'תצ"ד (5494 שנה לבריאת העולם), כשמלאו לבעש"ט הקדוש 36 שנה, נתגלה ברבים. כאשר התגלה ונתפרסם, החל הוא לפעול בעיקר בשני משורים:

1. 'מגלה עמוקות'.
2. 'עושה נפלאות'.

בענין 'מגלה עמוקות': הבעש"ט גילה רזי תורה (שהיו נסתרים עד ימיו) בהסברים פנימיים ועמוקים הנקראים 'דברי חסידות'. תורת החסידות מפיחה רוח חיים חדשה בעבודת ה', בהדגישה עד כמה יקר אצל הקב"ה כל יהודי באשר הוא. בתורתו מנחם הבעש"ט ומרגיע את בני דורו שבורי הלב, מעודד את רוחם ומקרבם לעבודת ה' ולאהבת הזולת.

בענין 'עושה נפלאות': מרובים הם סיפורי המופת השמימיים אודות פעולותיו של הבעש"ט לטובת אחיו היהודים, ולטובת שכניהם הגויים שגם עימם נהג הבעש"ט טוב עין כדי להעלות קרן ישראל בעיניהם ולמען ייטיבו ליהודים.

דבריו אלה האחרונים של אביו נחקקו על לוח לבו של ישראל הקטן לכל ימי חייו. בשנות ילדותו, בבקשו להרגיש ממש כי אינו מפחד משום דבר רק מה' לבדו, היה הולך לאחר לימודיו ב'חידר' לשדות וליער ושוהה שם לבדו שעות ארוכות. בהיותו יתום (מבלי שיהיה מי שימנע זאת ממנו) התאפשר לו לפעמים להישאר יחידי ביער בלילה, ואף לישון שם מבלי לפחד כלל כפי שלימדו אביו. לעתים היה פוגש ביער צדיקים גדולים נסתרים שעד מהירה עמדו על גודל נשמתו ויכולותיו העצומות, ולימדוהו רזי וסודות התורה.

פעמים רבות בצעירותו כשהיה מתבונן ביהודים הפשוטים בעת תפילתם, ראה בראייתו הזכה כיצד משבחים הם את הקב"ה במילים פשוטות היוצאות מלב זך ותמים. המראה המלבב של אנשים פשוטים המאמינים בקב"ה בפשטות מבלי להקשות ולשאול שאלות ומקיימים בתמימות את המצוות, משך את לבו.

בהיותו בן 16, ביום הולדתו בח"י אלול, נגלה אליו אליהו הנביא וגילה לו עד כמה נעימה, חשובה ומקובלת תפילתם של האנשים הפשוטים לפני הקב"ה. למן אותו יום החל בכל הזדמנות לעורר יהודים אלה לשבח את הבורא בלשונם העילגת.

"מה שלומך ר' מוישה?" – היה שואל הבעש"ט. "טוב ברוך ה'" – ענה מוישה. ר' ישראל היה מתמוגג מנחת בידעו מעלת שבחים אלה במרומים.

בהיותו בן 18, בשל אהבתו הגדולה ל'תינוקות של בית רבן', התמסר לחינוכם של הילדים הקטנים ב'חידר' לאהבת ישראל ואהבת הבורא.

כשהיה בן 26, ביום הולדתו בח"י אלול, נגלה אליו איש פלאי שהיה למלמדו בסתר למשך שנה. מורו הצדיק סיפר לו כי נשלח ללמוד עימו על מנת להכינו להיות לנוחם

הזה הגשמי, מכינים את הנשמה בשמים לקראת ירידתה. נשמה שכבר היתה פעם או יותר בעולם למטה, נמשכות ההכנות לירידתה משך שנה. ואילו נשמה חדשה שזו לה ירידתה הראשונה לעולם הזה, נמשכות ההכנות לירידתה משך 3 שנים].

בח"י אלול ה'תק"ב (5502 שנה לבריאת העולם), ממשיך הרבי הריי"ץ, הוחלט למעלה כי בעוד 3 שנות הכנה, בח"י אלול בשנת תק"ה, תבוא נשמה חדשה לעולם...

כאשר הסתיים חודש אלול והתחילה השנה החדשה, שנת תק"ה, שמו החסידים לבם לכך שהבעש"ט מתנהג בימי החגים בשמחה יתירה מהרגיל...

מיד לאחר שהרבנית הודיעה לרבי ברוך כי אכן הרתה, נסע הוא להודיע לבעש"ט על כך. בתוך הסעודה רמז הבעש"ט לחסידיו כי שמחתו הגדולה נובעת מכך שהיום ירדה נשמה חדשה לעולם. נשמה זו, אמר, תאיר את העולם בשני אורות - אור תורת הנגלה ואור תורת הנסתר. במילים אלו רמז לשמו של הרך הנולד - שניאור, שני אור.

ביודעו גודל שליחות נשמתו של רבי שניאור זלמן לכשיגדל (שעל כן ישנם דברים אשר לעת עתה יש להצניעם ולשמרם בסוד), הזהיר הבעש"ט את ר' ברוך כי אין לגלות לאף אחד דבר וחצי דבר בקשר להולדת הילד ומהו השם הניתן לו...

כבר בהיותו רך בשנים נראו בו בביורור כשרונות בלתי רגילים. שניאור זלמן הקטן ניחן בזכרון והבנה מופלאים בתורה... בבגרותו למד אצל הרב ה'מגיד', תלמידו וממלא מקומו של הבעש"ט... לימים ייסד ר' שניאור את חסידות חב"ד (חכמה - בינה - דעת) המבארת בהבנה והשגה שכליים את תורת הבעש"ט - מדוע צריך לאהוב כל

מבואר בתורת החסידות כי למן זמנו של הבעש"ט החל מנצנץ בעולם אורו של משיח. באחת מאגרותיו מעיד הבעש"ט על עצמו כי בראש השנה תק"ז היתה לו 'עליית נשמה' לעולמות העליונים עד היכלו של המשיח. ולשאלתו "אימתי קאתי מר?" (מתי תבוא אדוני המשיח?), ענה לו המשיח: "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה". כלומר הפצת מעיינות החסידות (שגילה הבעש"ט) היא ההכנה והכלי לביאת המשיח, וכשיהיו מעיינות אלה לנחלת הכלל (גם אצל אנשים ומקומות שהם בבחינת 'חוץ' לקדושה) אזי תבוא בפועל הגאולה האמיתית והשלימה.

רבנו הזקן בעל התניא

ביום ח"י אלול בשנת ה'תק"ה - קה"ת - קרני הוד תורה, 5505 שנה לבריאת העולם (1,745), בדיוק ביום שבו מלאו לבעש"ט 47 שנה, ירדה לעולם נשמתו של המאור הגדול רבי שניאור זלמן.

כמה אירועים שמימיים, מספר הרבי הקודם אדמו"ר הריי"ץ, קדמו והובילו ללידתו. הוריו הצדיקים שלא זכו לפרי בטן שנים רבות הלכו להיוועץ בבעש"ט ולקבל את ברכתו.

ביום הולדתו היה הבעש"ט נוהג לערוך סעודה ולומר במהלכה דברי תורה. באותה שנה, תוך כדי שמחת הסעודה, שרתה רוח הקודש על הבעש"ט והוא בירך את רבי ברוך (אביו של רבנו הזקן) והבטיחו "למועד הזה ממש אתם חובקים בן"...

[כאן המקום להוסיף בקצרה את המבואר בפנימיות התורה: לפני שנשמה יורדת להתלבש בתוך גוף בעולם

האדם בהותירה אותו ללא חיות. אדם השרוי בעצבות נוטה לשקוע בכיווץ המשתק יכולתו לפעול ולתפקד. לעומתה **מרירות דקדושה** פועלת על האדם את ההיפך הגמור, בהחדירה בו חיות רבה להתחרט על מעשיו הרעים, לעשות עליהם תשובה ולפעול לתקנם בפועל ממש. התמרמרות האדם על מעשיו הלא טובים מעוררת בו רצון לשפרם, ומחדירה חיות במעשיו הטובים.

לאור האמור מובן כי עבודת התשובה של חודש אלול אין ענינה 'עצבות' כי אם 'מרירות דקדושה'. וזהו ענינו של ח"י אלול – נתינת כח לכל אחד ואחד לפעול שעבודת התשובה אצלו תהיה בתנועה של חיות ושמחה. הבעש"ט 'הוריד' לעולם בתורת החסידות הכללית את התביעה האלוקית מן האדם – מה שהוא **צריך** להיות. ובתורת חסידות חב"ד מורה אדמו"ר הזקן את הדרך ומעניק את הכלים – **איך** מיישמים זאת בעבודת ה' בפועל.

(נקודות משיחותיו של הרבי הקודם, אדמו"ר הריי"ץ, ומשיחותיו של הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו)

יהודי **ומדוע** יש להתפלל בחיות ובשמחה. ענינה העצמי של תורת רבנו הזקן – 'הורדת' עניני אמונה שלמעלה מהשכל עד אשר יבואו בהבנה והשגה בשכל גופא, ועד שהשכל הטבעי האנושי יבין אלוקות. ובלשון החסידות – "אורות דתוהו בכלים דתיקון".

באחת משיחותיו הזכיר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו את פתגמו של הרבי הקודם האדמו"ר הריי"ץ, לפיו – ח"י **אלול מכניס חיות בחודש אלול**. מח"י אלול עד סוף החודש נותרו 12 ימים, כנגד 12 חודשי השנה העוברת. בימי המאסף האחרונים הללו מאירה נתינת כח מיוחדת לענין התשובה בחיות ובשמחה – כל יום כנגד חודש אחד מחודשי השנה שחלפה. ח"י אלול הוא כנגד חודש תשרי, י"ט אלול הוא כנגד חודש חשוון, וכך הלאה עד זמן השיא בכ"ט אלול, ערב ראש השנה, המהווה יום 'חשבון הנפש' על חודש אלול הנוכחי כהכנה לשנה החדשה. וביאר הרבי: ידוע החילוק בין עצבות למרירות דקדושה. חכמים הרחיקו מאד ממידת **העצבות** שכמו ממיתה את

הסיפור השבועי

כישרון נולד

הזדמן הפריץ למקום, ומאז הוא מזמן אותו חדשים לבקרים לבדר את אורחיו במחולות ולהפגין את כישורי הריקוד שלו.

"רבי", התייפח היהודי, "כיצד נגזרה עליי גזירה משונה כזאת, להיות רקדן במשתאות הפריצים ההוללים?! אמנם אני עוצם את עיניי ומכון לשם שמים, אך מדוע נחתה עליי צרה כזאת?!"

מילותיו של ה'סבא' משפולי הביאו מזור לנפשו הכאובה

"רבי, אינני יכול עוד!", קרא יוס'ל המוכסן בשיברון לב. מעבר לשולחן הביט בו ה'סבא' משפולי בעיניו הטובות, ועודד אותו לשפוך את אשר על לבו.

זה היה בערב שבת מברכים חודש אלול. דרך ארוכה עשה יוס'ל מהכפר שבו התגורר עד מעונו של הצדיק. בדמעות גולל את מסכת הסבל שהוא סופג מידי הפריץ. הכול החל בפורים שעבר, כאשר יוס'ל קיים את מצוות "עד דלא ידע" בהידור ואז פצח בריקוד סוער. בדיוק

של היהודי. "דע", אמר לו, "שריקודיך שנעשים לשם שמים טומנים ניצוצות של קדושה בלב הערלים. מי יודע, בזכות זה אולי ייטיבו עם יהודים אחרים. אף אני השתמשתי בכישרון הריקוד כדי לפייס פריצים שהענישו יהודים".

כדי להעלות את מצב רוחו של היהודי הזמינו ה'סבא' לשמש שליח ציבור בתפילות השבת. יוס'ל תמה על ההזמנה, שכן מעולם לא ניסה להיות חזן. ועם זה, חזקה עליו מצות הרבי. בדחילו ורחימו ניגש אל התיבה, עצם את עיניו, כחכח בגרונו, ופתח בתפילת קבלת שבת.

מפיו בקעו זמירות ערבות. קולו נסק לגבהים שלא הכיר, ונעימות התפילה השתפכו בחלל בית המדרש. תפילתו של יוס'ל הילכה קסם על הציבור, עד שהגבאי ביקשו לכבד את הציבור גם בשאר תפילות השבת.

ביום ראשון ביקש יוס'ל להיפרד מה'סבא'. שוב הופתע כאשר צווה שלא לחזור לביתו אלא לנסוע לקרקוב. "עליך לגשת לבית הכנסת הגדול, ולהציע את עצמך למשרת החזן בימים הנוראים. גם אם תסורב", הבהיר ה'סבא', "אל תתרשם. סע לשם לקראת הימים הנוראים והתפלל שם".

ר' יוס'ל תהה לפשר ההוראה אך ציית. הוא שם את פעמיו לקרקוב, ושם הפנו אותו אל ר' משולם הורביץ, פרנס ותלמיד חכם, שהיה בעל השפעה רבה אך נמנה עם המתנגדים לחסידות. הלה יידע את יוס'ל כי משרת החזן תפוסה, אך ניאות לבחון את כישוריו של המועמד, שטרם ועשה דרך ארוכה כל כך.

הגבאים התכנסו, ויוס'ל פצח בנעימת הימים הנוראים. קולו הצלול והרך המס את מאזיניו, ובכל זאת צינן ר' משולם את התלהבות עמיתיו, וטען כי חסרה ליוס'ל ההתמקצעות בתחום וניכר עליו שבלתי מנוסה הוא. גם המלצתו של ה'סבא' משפולי לא שינתה את דעתו.

שמעו של החזן הכישרוני שבא מהכפר החל להתהלך ברחובות העיר. הבריות שחו על שירתו המרגשת, והביעו החמצה על דחיית מועמדותו. בערב ראש השנה, כאשר יוס'ל הגיע לקרקוב כדי להתפלל בה, כהוראת ה'סבא', נפל דבר: החזן שהוזמן על ידי הקהילה נפל למשכב. כעת לא היה מנוס מלהזמין את יוס'ל אל עמוד התפילה.

יוס'ל הצליח להרטיט את הלבבות בתפילתו. בשעה שהתפלל לפני התיבה עצם יוס'ל את עיניו ונסק אל מחוזות הכיסופים. קולו השתפך ברגש וסחף את הקהל כולו.

בעוד יוס'ל חוגג את החג בקרקוב התהלך הפריץ שלו ברחובות הכפר, וגילה שבית המזיגה של יוס'ל סגור. בירור קצר העלה כי נסע להתפלל בחברת אחיו בקרקוב. בדיוק נזדמנו לו עסקים בעיר, וכשהגיע לשם ציווה על משרתיו להביא לפניו את יוס'ל ולשאול לפשר הדבר.

המשרתים יצאו אל בית הכנסת ושבו כלעומת שבאו. הם דיווחו לפריץ כי יוס'ל מזמר שם בלי הפסקה ואין ביכולתם לדבר עמו. סקרנותו של הפריץ התעוררה. הוא היה חובב מוזיקה מושבע. לא אחת ערך קונצרטים בארמונו ואירח בהם אמנים ידועי שם. עד עתה הכיר את יכולות הריקוד של יוס'ל, אך לא את כישרון הזמרה שלו.

הוא הסווה את מראהו הנכרי ושם את פעמיו אל בית הכנסת. הסתנן בשקט לאולם, ונעמד בשורות האחוריות, כורה אוזן לשירתו של החוכר שלו.

בדיוק אז החל יוס'ל לסלסל נעימה עריבה. פיו של הפריץ נפער בתדהמה. מעולם לא שמע שירה זכה ושובת לב כל כך. זמן רב האזין כמכושף לתפילה. לבסוף שב לאכסנייתו, ובלבו החלטה לטפח את כישורי הזמרה של יוס'ל שלו. כישרון גדול כזה ראוי ליחס מכובד.

בימים שלאחר מכן חקר הפריץ וגילה כי קהל המתפללים רוצה במינויו של יוס'ל לחזן קבוע, אך יש

כיס התנגדות סרבני בדמות ר' משולם הורביץ. ביקש הפריץ להיפגש עם ר' משולם, והציע לו הצעה נדיבה: הוא ישלם את שכרו של יוס'ל במשך חמש שנים. למשמע הדברים נאלם ר' משולם דום. אם הפריץ, שאינו חשוד באמונת צדיקים, שם את כספו כדי לתמוך

בכפרי שנהפך לחזן במצוות ה'סבא' משפולי - אין הוא יכול להתעלם מזה. אין זאת אלא שיד ה' בדבר. באותו רגע זכה יוס'ל במינוי המכובד ונעשה שליח הציבור הרשמי של בית הכנסת הגדול בקרקוב. (על-פי 'הניגון והריקוד בחסידות')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-נ'גלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-נ'סתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת כי תצא

מצוות נוספות בנושאים שונים

בפרשת כי תצא ממשיך משה רבנו להביא בפני העם ציוויים נוספים ופרטיהם בנושאים שונים, חלקם בקיצור נמרץ או אף בפסוק אחד. כפי שכבר צויין בפרשה הקודמת, חסרות בדרך כלל ההלכות במתכונת זו את פרשנותם של חכמי ישראל לדורותיהם, וממילא אין המובא כאן מהווה פסק הלכה וגם נעדרות התובנות והמשמעויות הטמונות בדברים.

שבוית מלחמה יפת תואר

בהתחשב ביצרו של האדם, מתירה התורה לשאת שבוית מלחמה. אך כיון שבאמת אין הדבר רצוי, מצוה התורה כי כשיביאנה הלוחם הישראלי לביתו, בטרם ישאנה, תחליף שבוית המלחמה את בגדיה הקודמים ותבכה חודש ימים את היפרדותה ממשפחתה. כמו כן תגלח היא את שערות ראשה ותגדל את ציפורניה כדי שתתנוול בעיניו. כך תשהה אצלו חודש ימים ואחר כך ישאנה. אולם באם יחזור בו מכוונתו לשאתה, ישלחנה מביתו לנפשה ומוזהר הוא לבל ימכרנה בכסף או יעשה בה שימוש עבדות.

הבכור יורש בכפליים

- בן בכור יורש פי שניים מכל אח אחר, גם אם אימו היא השנואה מבין שתי נשות אביו.

בן 'סורר ומורה'

- בן שאינו שומע בקול אביו ואמו, אשר התנהגותו מגיעה, כדברי חז"ל, למימדים קיצוניים ובלתי מצויים. על הוריו להביאו אל זקני העיר לבית הדין, שם על פי פסק הדיינים יומת בסקילה.

קבורה מיידית לגופת התלוי

- אין להלין (להשאיר למשך הלילה ללא קבורה) גופת אדם שנתחייב מיתה ונתלה בעונו, כי אם לקוברו בו ביום. זאת על מנת שלא לבזותו יתר על המידה, כי בצלם אלוקים נברא האדם.

השבת אבידה לבעליה והגשת עזרה בדרך

- המוצא בעל חיים שאבד לבעליו או כל חפץ הנראה כאבידה, חובה עליו לפעול להשבתו לבעליו. התורה מדגישה את האיסור להתעלם מראיית האבידה ומחייבת את המוצא לשומרה ברשותו עד לדרישת הבעלים.

– השוכב עם אשה נשואה, הוא והאשה חייבים מיתה.
 – השוכב עם נערה ארוסה (שקודשה בכסף אך טרם היתה לאיש), אם היה המעשה בתוך העיר – דין שניהם בסקילה. אולם אם היה המעשה בשדה (הרי הוא כמי שקם על חברו להורגו כי זעקה הנערה ואיש לא שמעה) ייסקל הוא לבדו.

– האונס נערה פנויה, ישלם קנס לאבי הנערה ויחוייב לשאתה לאשה (באם תסכים הנערה לכך).

– לא ישא אדם אשה שהיתה אשת אביו, גם אם אינה אמו. וכן אין לשאת אשה שהיתה אשת דודו (אחי אביו).

– גבר שהוא עקר, במקרים ותנאים מסויימים לא ישא אשה.

– ממזר (הוא שנולד לאשה שבגדה בבעלה) לא ינשא לבת ישראל.

– בני עמון ומואב אסורים לבוא בקהל ישראל בקשרי נישואין (בשל התנכרותם לבני ישראל בשעה שעשו הם את דרכם במדבר לארץ ישראל).

– אין לתעב אדומי באשר אח הוא לישראל (אדום, הוא עשיו אחי יעקב), ואין לתעב מצרי, כי גרים היו בני ישראל בארצם. לאחר גיורם, דור שלישי של בניהם מותרים לבוא בקשרי נישואין עם ישראל.

טוהר מחנה לוחמי ישראל

– בעת מלחמה, מצוים לוחמי בני ישראל לשמור על טוהר המחנה הצבאי (שכן השטן מקטרג במיוחד בשעת סכנה).

– לוחם שנטמא, עליו לצאת מן המחנה עד לגמר תהליכי טהרתו הכוללים המתנה לשקיעת החמה וטבילה. לאחר טהרתו יוכל לחזור לשדה הקרב.

– אתר השירותים ימוקם מחוץ למחנה. יש לצייד כל לוחם בכלי חפירה שיאפשר לו לכסות צרכיו, כדי לשמור על צניעות, נקיון וקדושת המחנה שהשכינה בתוכו.

דיני עבד גוי שנמלט מאדוניו

– אין להסגיר עבד גוי אשר נמלט מאדוניו ומסתתר אצל ישראל. יתירה מזו, על הישראלי אף לדאוג לאמצעי מחייתו ורווחתו.

– הרואה את חמור חברו או את שורו כורעים תחת משאם, אל לו להתעלם ולהתנהג כמי שאינו מבחין בדבר, כי אם עליו לעזור ולסייע לפי הצורך: בהקמה, בפריקה ובטעינה וכו'.

הבדלה בין גברים לנשים

– אסור לאשה ללבוש בגדי גבר, ולגבר ללבוש בגדי אשה. יש להקפיד על ההבדלה בין גברים לנשים בכל אורחות החיים, כדי למנוע עירוב המביא לתופעות אסורות על פי תורה.

שילוח האם מן הקן

– באם מזדמנת לאדם קן ציפור, יש לשלח מן הקן את האם ולאחר מכן לקחת את אפרוחיה. ומבטיחה התורה כי בשכר מצוה זו יזכה מקיימה לאריכות ימים.

חיוב התקנת מעקה לגג

– הבונה בית מחוייב להתקין מעקה לגג, על מנת להימנע מגרימת נזקי נפשות.

איסור כלאים ושעטנז, ומצות ציצית

התורה מצוה על הפרדה בין המינים השונים בצומח ובחי:

– אין לזרוע גרעיני תבואה (קטניות וכדומה) בתוך כרם ענבים. תערובת זו נקראת כלאיים.

– אין לחרוש במחרשה הרתומה לבעלי חיים ממינים שונים, כגון שור וחמור יחדיו.

– אין ללבוש בגד הארוג מצמר ופשתים. תערובת שכזו נקראת שעטנז.

– התורה שבה ומצוה אודות מצות הציצית (הן פתילות הצמר שיש להטיל בבגד של ארבע כנפות). מסמיכות מצות הציצית למצות איסור השעטנז למדים חז"ל כי במצות הציצית מותרת כריכת פתילי צמר בבגד של פשתן.

דיני איסורי עריות ופסולי חיתון

– אדם הטוען כי לא היו לאשתו בתולים, עליו להביא את טענותיו בפני בית הדין. אם נכון הדבר, תיענש האשה בסקילה בפתח בית אביה. אולם באם יתברר כי משנאתו לאשתו בדה האיש את הדברים, יחוייב בקנס לאבי אשתו ולא יוכל לגרשה כל ימי חייו, באם תסכים לכך האשה.

איסור זנות בישראל

- העיסוק בזנות בישראל אסור בתכלית (בין אשה בין גבר מישראל).

- כסף או שווה כסף אשר ניתן כאתנן (כתשלום) לזונה, אין להביאו כנדבה לה'.

דיני איסור ריבית

- אין להלוות בריבית לאיש או אשה מישראל. איסור זה חל הן על הלווה והן על המלווה. התורה מבטיחה כי הנשמר מריבית יזכה בברכת ה'. מותר להלוות בריבית לאינו יהודי.

דיני הנדר

- הנודר להביא קרבן או תרומה להקדש, עליו למלא התחייבותו קודם חלוף שלושה רגלים. הבטחה שיצאה מפי אדם יש לקיימה, ומוטב כי לא ידור אדם כלל.

דיני אכילת הפועל מן התוצרת

- העובד בכרם רעהו או בכל עסק ומפעל רשאי בשעת עבודתו לאכול כדי שובעו מגידולי הכרם או מתוצרת המקום, אך אין להוציא מהתוצרת אל מחוץ לעסק. כמו כן אוסרת התורה על הפועל העובד בקציר וכדומה ליטול לעצמו כדי הנפת חרמש (כמות גדולה בעזרת כלי), אך מתירה בדרך איסוף וקטיפה ידניים בלבד.

דיני נישואין וגירושין

- הנושא אשה יכול לגרשה בתנאי שטענותיו כלפיה תופסות על פי תורה ומבוססות. ועל כל פנים תהליך הגירושין יהיה רק על פי הכללים ההלכתיים הכוללים מתן גט.

- לאחר גירושיה מותרת האשה להינשא בשנית לאיש אחר.

- לאחר שנישאה בשנית ונתגרשה גם ממנו או שמת בעלה השני, אסורה אשה זו לבעלה הראשון.

- הנושא אשה, מוטל עליו לשמחה בשנה הראשונה לנישואיהם (על כן, בשנה זו לא ייקח על עצמו תפקידים או מטלות המרחיקים אדם מביתו ומאשתו, ויקדיש לה רוב זמנו להנעים שהותה עמו). וכמו כן, משך שנה תמימה מיום נישואיו, פטור הוא מיציאה למלחמה.

דינים בעניני חברה וממון

- המעקל רכוש בגין חוב, לא ייטול כלים או ציוד המשמשים לקיומו ההכרחי של החייב.

- גונב נפש, החוטף איש (או אשה) מישראל ומשתמש בו כעבד או מוכרו, דינו מיתה.

- איסור לשון הרע. התורה מזכירה בהקשר זה את מרים הנביאה שדיברה סרה אודות משה אחיה ולקתה בשל כך בצרעת. אין לחתוך את סמני הצרעת מהגוף. כיון שהטיפול בנגע הצרעת הוא תיקון רוחני, על כן יהיה הטיפול רק על פי ציווי הכהן.

- הבא למשכן נכס חברו בגין חוב אינו רשאי להיכנס אל תוך בית החייב. עליו לחכות בפתח הבית לקבלת המשכון.

- אם בשל דלותו של בעל החוב לא ניתן למשכן אלא מכלי הצטרותו הבסיסיים, כגון שמירה בה הוא מתכסה בלילה - הרי שיש להחזיר מידי ערב את השמירה הממושכנת.

- אסור להלין שכר (לעכב התשלום של השכיר).

- אין לגזור גזר דין מוות ולהמית אדם על סמך עדות בנו או אביו.

- אין להטות הדין במשפט לטובת גר או יתום בשל חולשתם.

- אין למשכן בגדיה וכלי הצטרותה הבסיסיים של אלמנה.

פאה ושכחה

- עומר בכמות שאינה גדולה במיוחד אשר נשכח בשעת הקציר בשדה, אין לשוב ולקחתו. 'שכחה' זו יש להשאיר למחייטם של העניים, גרים, יתומים ואלמנות.

- בכרם (וכן בשדה) יש להשאיר 'פאה'. את הענבים שבחלקו העליון של עץ הגפן אין לבצור, כי אם להשאירם עבור העניים. התורה מונה פאות שונות אותן יש להשאיר בשדה, בפרדס ובכרם בעבור מי שאין לו משלו.

אין לצער אדם ובהמה יתר על המידה

- המתחייב בדין מלקות, אין להכותו יתר על ארבעים מלקות.

- בשעת הדישה, אין לחסום את פי השור בעבודתו.

דין דמי בושת

דיני יבום וחליצה

– כאשר שני אנשים ניצים ביניהם, ואשת האחד פוגעת בשני בדרך גסה, עליה לשלם קנס הנקרא דמי בושת.

דיני מסחר ומשא ומתן

– התורה מצוה לסחור בדרכי יושר ולנהל המשא ומתן באמונה. אין לרמות על ידי שימוש במשקלות ובכלי מידה מזויפים.

מחיית זכר עמלק

התורה שבה ומזכירה את מלחמת העמלקי בישראל בהיותם בדרך בצאתם ממצרים. על בני ישראל לזכור לעולם (גם בימי שלווה ושלוה בארצם) אשר מחוייבים הם תמיד להכרית ולמחות את זכרו.

– אדם שמת בלא בנים, מחייבת התורה את אחיו לשאת את אלמנת אחיו לאשה ולקרוא את שם הבכור שיוולד על שם הנפטר. האח הנושא את אלמנת אחיו נקרא יבם, האלמנה יבמה והתהליך ייבום.

– כאשר אחי הנפטר מסרב לייבם, אזי יש לקיים טקס הנקרא 'חליצה'. השניים באים לבית הדין, שם חולצת האלמנה את נעלו של האח הממאן, יורקת על הארץ בפניו ואומרת: "ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו". כל עוד לא נעשה הייבום או טקס החליצה, אסורה האלמנה להינשא לאחר.

חסידות על הפרשה כי תצא

מדרגת אדם לבחינת בהמה, "והתעלמת מהם, הקם תקים עמו" – חובתך לעזור להם ולהקים מנפילתם. שכן מן השמים גרמו שתראה בנפילתם כדי שתעזור להם; אלמלא לא היה הדבר שייך לך, לא היית רואהו. "לא תראה... והתעלמת".

(מעובד מתוך 'לקוטי שיחות' כרך ב' עמ' 633)

**אין להתעלם מהנופלים בדרך
לא תראה את חמור אחיך או שורו נופלים
בדרך והתעלמת מהם, הקם תקים עמו (כבד,)**

"לא תראה את חמור אחיך" – אם ראית יהודי הדומה בהנהגתו לבהמה טמאה, "או שורו" – יהודי שדומה בהנהגתו לבהמה כשרה, "נופלים בדרך" – הם נפלו

The screenshot shows the homepage of the website www.tanyaor.com. At the top, there is a navigation menu with links for 'בית', 'אודות', 'תערוכה', 'תוכן', 'תמונות', 'תערוכה', 'תערוכה', 'תערוכה'. Below the menu is a large video player with a play button and a title 'הרב איר לכב - ספר התניא ביו...'. To the right of the video player is a calendar for the month of 5777. Below the video player is a grid of video thumbnails with titles such as 'הרב איר לכב - ספר התניא ביו...', 'הרב איר לכב - ספר התניא ביו...', 'הרב איר לכב - ספר התניא ביו...', 'הרב איר לכב - ספר התניא ביו...', 'הרב איר לכב - ספר התניא ביו...', 'הרב איר לכב - ספר התניא ביו...'. To the right of the grid is a QR code. At the bottom of the page, there is a footer with the text 'www.tanyaor.com'.

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר המשודרג

www.tanyaor.com

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים שיעורים וניגונים

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנצח

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

YouTube f

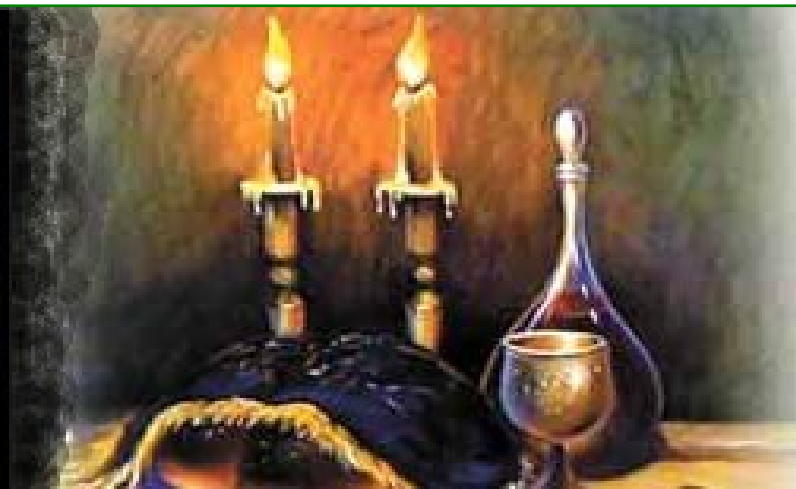
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	כניסת השבת	עיר (שעון קיץ)
19:50	18:37	י-ם
19:52	18:53	ת"א
19:52	18:45	חיפה
19:52	18:54	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון